

navnlig paa en Ordning, hvorefter Universitetet kan faae Paalæg om at bære sig selv og ikke, som det nu sædvanlig har heddet: Underbalancen dækkes af Communitetets Formue; thi det viser sig, at Universitetet i Reglen vil kunne bære sig selv, og en saadan Ordning vil sandsynligviis kunne lede til et noiere Eftersyn af Universitetets Udgifter. Det er vel ikke usandsynligt, at Universitetet har adskillige Embedsmænd, der producere overmaade Lidt som Videnskabsmænd og endnu Mindre som Universitetslærere. Det er, som sagt, et Forslag, som mulig kunde have gavnlige Følger for selve Universitetets Virksomhed. Dernæst tænker jeg paa, at Communitetet skulde betale de Tilskud, vi nu yde til de med det høiere Underviisningsvæsen beslegtede Formaal. Communitetet har oprindelig den Opgave at skaffe Middagsmad til 110 eller 120 fattige Studenter; holde vi os til dette oprindelige Formaal, ville vi faae overordentlig Meget tilovers for andre Formaaals Fremme. Det er nu foreslaaet, at der skal uddeles 20 Fripladser eller Stipendier mere; det er et Forslag af den Natur, at man særdeles nødig vil gaae derimod, men ogsaa her turde det maaskee fortjene Overveielse, om der ikke er flere Stipendiehavere, som ere Børn af ret formuende eller ogsaa i store Embeder siddende Mænd, og om man ikke ved en omhyggelig Eigning af dette Forhold, ved kun at tildele Understøttelse der, hvor der virkelig trænges dertil, meget godt kunde komme ud af det med det Antal Pladser, der haves, og om det overhovedet er hensigtsmæssigt ved yderligere Stipendier at lokke Folk ind paa en Bane, hvor Fleertallet har saa sørgelige Udsigter for sig med Hensyn til deres Fremtid. Vi have i det sidste Aar ladet Spørgsmaalet om det lærde Skolevæsen hvile, men jeg troer, at Mange af os ere enige om, at det ikke er heldigt, at vi til Embedernes Besørgelse skulle modtage Mænd, hvis bedste Aar ere forbi, og at det vilde være heldigere, om vi kunde erholde Mænd i en yngre Alder til Embedsmænd, altsaa at det for dette Formaaals Skyld ikke er heldigt, at Universitetet har en saa stærk Tilgang, som nu finder Sted, ligesaa lidt som det tør antages at være nogen Binding i videnskabelig

Henseende. Et saa stort Antal lærde Skoler, som vi for Tiden have, er derfor vistnok ikke blot ufornødent, men forsaavidt skadeligt, som de Midler, der anvendes i den Retning, ellers vilde kunne anvendes paa bedre Maade til Underviisningens Fremme i andre Retninger. At et Par Seminarier kunne nedlægges, derom er der vistnok kun ringe Tvivl hos Fleerheden af dette Things Medlemmer. Vi have Udgifter til Almuefiskolevæsenet paa Ministeriets Budget, men ligesaa lidt iaar som andre Aar faae vi nogen Meddelelse om Skolevæsenets Tilstand, saa at vi ikke fra Ministeriet, men kun fra vor egen Erfaring vide, hvorvidt disse Tilskud egentlig frugte. Jeg troer, at det kunde være ønskeligt, om man i den Henseende lod Noget høre fra sig, saameget mere, som vi aarlig bevilge Beløb til Indberetninger om Skolernes Tilstand og til at holde de vedkommende Protocoller i god Orden. Jeg og vist flere med mig mindes et Actstykke, som i Sommerens Løb udgif fra Underviisningsministeriet. Det var en Instrux for Forholdet mellem Sogneraadene og Skolecommissiønerne. Hvis man har læst det og sammenlignet det med vore Forhandlinger om denne Sag ved Communallovenes Behandling, har man vist som jeg forundret sig over Ministeriets Opfattelse; thi i Instruxen stilles Commissiønen frem, ikke som en By- eller Sogneraadet hjælpende, men som en det fide- eller i flere Tilfælde overordnet Commissiøn, der kan sige det, hvor Skabet skal staae. Det er ikke den rette Udvikling af vore Forhold, og heller ikke Frihed i den Retning, man havde tiltænkt Sogneraadet. Jeg anede nok, at noget Egnende vilde blive Tilfældet, og stred derfor dengang imod saadanne Commissiøners Oprettelse. Vi vare jo Adskillige, som søgte at gjøre den samme Betragtning gjældende; men jeg havde dog ikke troet, at Sogneraadene, som man jo havde sat Amtsraadene til at see paa Tingene i alle store og smaa Spørgsmaal, endvidere i selve Sognene skulde have en saadan Regulator, som disse Skolecommissiøner synes at skulle blive. Inden jeg forlader disse Anliggender, turde jeg maaskee udbede mig en Oplysning om, hvorvidt det kan ssee, at Tiendeydere til de offentlige Instituter, f. Ex. det